Nro 60.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 27. Lipca V. S. ROKU 1810.

S. PETERSBURG V. S. d. 15 czerwca. Dalsze czynności woysk Rossyyskich za Dunaiem. Dnia 16 czerwca GM. Cyzyrew, na skutek rozkazow Główno-komenderuiącego, powinien był odmienić stanowiska swoiego korpusu, tak dla strzeżenia Warny, iakoteż uważania brzegow Czarnego morza, na którem pokazały się trzy woienne okręty nieprzyiacielskie. Takie poruszenie bydź niemogło ukryte przed osadą tey fortecy. Wyszło zatym z Warny blisko 6000 Ottomanow, którzy pędem natarli na woyska nasze. Te zaięły natychmiast wygodné mieysca na wzgórkach, i mężnie spotkały wpadaiących nieprzyiacioł. Od godziny 5ciey z rana, aż do 11stey trwała nayzaciętsza bitwa. Zaden attak nieudał się turkom; wszędzie odparci i porażeni, poniosłszy znaczną klęskę, uciekli do twierdzy. Jazda nasza scigała uchodzących. Artylerya wałowa, wstrzymuiąc naszą pogoń, dała ognia do tłumu: straszliwy grad padał równie na turkow iak i na iazdę naszą. Strata nasza w ludziach ieszcze doskonale niewiadoma, lecz dzięki Naywyższemu Bogu! niewielka. Liczba poległych nieprzyiacioł niezmierna; cały plac bitwy okryty prawie iednemi ich trupami. O rozsądném rozporządzeniu G.M. Cyzyrewa i o dzielności woysk wszystkich, Główno-komenderuiący osóbno przesłał J. J. Mości opis pochwalny.

GM. Graf Cukato, połączywszy się z Serbami na prawym brzegu Dunaiu, zaczął swoie czynności od równie szczęśliwych obrótow. D. 11 czerwca wysłane od Jego letkie roziazdy rozpędziły na różnych mieyscach nieprzyiaciela dążącego na oswobodzenie twierdzy Perzy-palanki przez woyska nasze oblężoney. Podpułkownik Hlebow pod wsią Wydrawiem napadniony przez oddział nieprzyiacielski od 2000 piechoty i kawaleryi, w mnieyszych siłach po trzykroć odparł całą natarczywość turecką i przepędził aż do szańcow Praowy. Starszyna woyskowy Akutin i major Jsaiew 4ty, we sto kozakow rozproszyli drugi oddział turecki wysłany drogą od Praowy na zasłonę obrótow pierwszego. Esauła Samsonow z oddziałem swoim rozpędził turkow, którzy byli wyciągneli z Negotina. Dnia tego stracił nieprzyiaciel w zabitych ranionych i ieńcach przeszło 200 ludzi. Strata nasza zamyka się na 14 rannych i 1 Serbie ubitym. Dnia 14 czerwca cała osada Perzypalanki uczyniła wycieczkę w zamiarze przerznięcia się przez woysko oblegaiące, lecz prędko była przymuszoną powrócić do okopow. D. 15 Ottomanie, w liczbie 8000 zebrani w Praowie, uderzyli na oddział nasz połączony z Serbami; chcieli koniecznie oswobodzić wyżey wspomnioną twierdzę. Bitwa trwała do 4tey po południu. Nakoniec pierżchać musiał nieprzyiaciel, i ledwo o wiorst 8 w Praowie znalazł schronienie. Azatym Perzopalanka poddała się zwyciężcom bez żadnych warunkow kapitulacyi. Strata nieprzyiacielska bardzo wielka, lecz niemożna dostatecznie wyrachować; gdyż gonitwy zachodziły między górami i rowami, lasem zarosłemi, w rozległości 4 wiorst, gdzie ieden batalion nigdy drugiego widzieć niemogł. Wzięto w niewolą 159 ludzi, zdobyto 2 znamiona i nieco oręża. Strata nasza nader mała. Główno-komenderuiący, donosząc o dystyngwuiących się, wspomina szczegulniey o dziełach woyska czarnomorskiego Esauły Tatarinowa, który 4go czerwca na 2 batach z 24 kozakami był wysłany na obeyrzenie wysp koło Ruszczuka. O 7 wiorst od twierdzy spotkał on 9 wielkich statkow nieprzyiacielskich. Nieustępuiąc bynaymniey, mężnie zaczął rozprawę; pobiwszy wielu, uwięził 19 ludzi i wszystkie statki opanował. G. Graf Kamiński 2gi chcąc należycie nadgrodzić taką dzielność, posyłaiąc pismo do Esauły Tatarynowa, przesłał 5 znakow dystynkcyi orderu woiennego, dla rozdania walecznieyszym podług iego uwagi.

Od J. J. Mości naymiłościwiey mianowani kawalerami orderow; S. W. męczennika i zwycięzcy Jerzego 4tey klassy, z Olwiopolskiego huzar: pułku maior Zywkowicz, z leybgwardyi siemionowskiey podporucznik Rzymski Korsakow, za popisanie się w szturmie Bazardzyka, i Fligiel adiutant pułkownik Paszkiewicz za popisanie się pod Warną, S. Włodzimierza 3go stopnia tenże Paszkiewicz za dystyngwowanie się w szturmie Bazardzyka, tegoż orderu 4go stopnia kapitan Gotowski, podporucznik Howen z oddziału kwaterniczego; podporucznik Braniewski z Nizhorodzkiego drag: pułku.

Gazeta nasza północna, pod artykułem z Paryża, pod dniem 30 czerwca, z monitora, pomiesciła następuiącą wiadomość angielską z uwagami francuzkiemi. „Listy ze Sztokolmu pod d. 6 czer donoszą, że na birży tameczney rozeszła się pogłoska o zawartym pokoiu między Rossyą i W. Brytanią. Na skutek tego pierwsze mocarstwo iakoby iuż przystąpiło do nowey koalicyi przeciwko Francyi. Z Gottenburga pod d. 11 czerwca napisano, że wiadomość o pokoiu między Rossyą a Anglią niezawodna. Jednak listy od wschodu wiewspominaią o tym ważnym wypadku — Widać że koalicye ciągle marzą się anglikom. Nigdy Francya i Rossya niebyły złączone ścisleyszem przymierzem i nigdy niemiały mocnieyszego postanowienia działać iednomyslniey iak teraz. Nigdy te dwa

mocarstwa niebyły więcey dalekiemi od wzaiemney rzezi dla wsparcia despotycznego anglikow panowania na morzu. Rząd ang. usiłuie temi bredniami nakłonić anglikow do ofiar w ludziach i pieniądzach na przedłużenie walki tak przewyższaiącey ich siłę i położenie. Przeciwnie my widziemy codzień zwiększaiącą się liczbę nieprzyiacioł ang. Zamiast pokoiu z Rossyą, powinni byli ogłosić woynę ze Szwecyą.“

PARYZ d. 14 lipca. (Monit, Jour: del Empire:) Nigdy pisma angielskie nie głosiły więcey fałszow iak w teraźnieyszych czasach. Od 14 dni wszystkie gazety Londyńskie napełnione są zmyślonemi wiadomościami. Bo też lud ang. teraz naybardziey burzy się, dopiero rząd ang. naywięcey potrzebuie kłamstwa na omamienie umysłow przeciwnych nierozsądnemu systemmatowi. Uważni przewiduią zgubę woyska portugalskiego; znaią oni że nayszczęśliwsze będzie, ieżeli doświadczy losu, iaki potkał armią G. Moore. Każdy anglik niezupełnie zaślepiony, łatwo może wyrachować, że W. Brytania odniesie z tey walki z lądem samą hańbę i nieszczęście. Wiele iest rozsądnych Grenvillow, i Greyow, lecz niemaią żadnego wpływu. Ministrowie, niemogąc zniszczyć tey opinii, usiłuią przynaymniey ią obłąkać, i tak głoszą, że Anglia wkrótce zawrze pokoy z Rossyą, że zatym z Francyą nastąpi woyna lądowa, że koalicya iuż gotowa, że Napoleon ma te i owe proiekta przeciwko północy, i. t. d. Gdy przeciwnie to pewne, że mocarstwa lądowe codzień iednoczą się przez ścisleysze związki przyiaźni, i każdey chwili nabieraią więcey przekonania, iako walka za anglikow iest dziełem naywiększego nierozsądku. Wcelu oszukania ludu, ministrowie zmyslaią listy mniemane od Napoleona do byley królowey Sycylii: smiechu i pogardy warte pisma; w których Imperator tysiącznemi sposobami usprawiedliwia się przed królową. Jednak tegoż czasu król Joachim tryumfuie na morzu z flotyllą swoią; grozi wylądowaniem do Sycylii, i iuż działa Mesynskie huczą na trwogę. Rozgłaszaią ministrowie raz, że G. Sebastiani kapitulował, drugi raz, że straszne woysko ang. od 24 t. tak iest dzielne, iż zniesie 70 t. fr: bo podług ich, dowiedziono, iako ieden piechur ang: równa się 4 grenadierom fr: iuż głoszą o nowey insurrekcyi w Hiszpanii, iuż o rozbiciu woysk fr: albo o nieładzie panuiącym w motłochu fr: bez karności męstwa i odwagi. Przecież ta siła w obliczu ogromney potęgi ang: obległa twierdzę Rodrigo, otworzyła przykopy, ustawiła bateryę i wielkie mury obala, taż siła zdobyła Leridę Mecquinezę, Hostalrie, i teraz oblega Badaioz Cadix, Tortosę i Tarragonę. Pod Rodrigo słyszy Welington w obozie grom harmat, lecz udaie głuchego. Tak obywatele Madrytu wzywali Gła Moore na ratunek; on ich prozb niesłyszał, i stolica pod bokiem armii ang: była wzięta od Napoleona. Tak niedawno Andaluzyanie i Sevillanie, naywiernieysi przyiaciele ang: wołali o pomoc, a Lord Welington wstecz usunoł się, snadz ażeby niesparzył się w pożarze. Z rapportow dziennych o czynnościach pod 5ciu oblężonemi twierdzami widać, że wkrótce one upadną: zdobyte więc będą porty, lubo anglicy panuią na morzu; poddadzą się fortece, chociaż ich woyska stoią pod niemi o wystrzał z działa. Wtenczas otworzą się oczy, postrzegą przepaść, do którey zbliżaią się; wtedy obiorą mężow doskonaley mierzących siłę i zrzódła potęgi narodowey. Ci uczuią potrzebę złagodzenia klęsk, i przywrócenia pokoiu swiatu całemu.

W aktach familii Imperatorskiey urzędowie zapisano urodzenie syna W. X. Toskanskiey Elizy. Napoleon dał imie Hieronima Karola. Takowy akt był sporządzony przez Arcy kanclerza państwa, i sekretarza familii Imperatorskiey, zaswiadczony przez króla west i Xcia Borghese, a podpisany przez Napoleona i Elizę. Wyrokiem d. 30 czerwca rozkazał Imperator, ażeby, w departamentach zaalpeyskich w Piemoncie, Liguryi, i Toskanii, wykonywały się prawa, ustawy, i rozrządzenia, iakie są we Francyi, oprócz niektórych wyiątków uświęconych przez osóbne dekreta. Klasztory pozostaiące w królestwie włoskim będą wszystkie co do iednego zniesione, ich posiadłości wcielą się do banku Monte-Napoleone, a mnisi i mniszki z pensyi dożywotniey utrzymywać się będą —Vice-król włoski wyiechał do Medyolanu, na Genewę i Symplon. Vice-Admirał Gentheaume tu przybył z Tulonu: flotą dowodzi A Lalemand. Ambassador X. Kurakin lepiey się ma wyszedł iuż zniebezpieczeństwa. Imperatorowa ma, się znaydować w błogosławionym stanie, co wielką radością wszystkich napełnia.

LONDYN 6 lipca. (z gazett fr: Berlin:) W Liverpol powstał nie dawno wielki rozruch z powodu zabierania Amerykanow do służby morskiey. Oni zebrawszy się w liczbie 100 napadli na dom, do którego zwyczaynie zamykani bywaią; wyłamali drzwi i okna, zruynowali wszystko co znalezli, a nadto poymawszy iednego z tych, którzy zatrudniaią się zaciągiem, rozebrali go zupełnie, nagiego umaczali w smole, a potym ubrawszy w bawełnę, włoczyli na brzegu portowym okładaiąc go kiiami. Nakoniec policya rozpędziła zuchwałych, 2 naczelnikow poymała i nieszczęśliwego z tey męczarni uwolniła. Poźniey od 200 do 300 zebrało się Amerykanow, lecz na niczym skończyło się przez pilną straż policyi. Podobnych scen odnowienia lękamy się d. 4 sierpnia: tego czasu obchodzą Amerykanie rocznicę swoiey wolności. Przy zapaleniu umysłow roziątrzenie może wydać nieszczęsliwe skutki.

Do Portugallii wysyłamy znaczne posiłki. Linie telegraficzne ustawione są w całem królestwie. Rozumieią; że na przypadek nieszczęsliwego obrótu interesow, woyska nasze ustąpią z tego kraiu. Dogłówney rozprawy, międzу Lordem Welington a M. Masseną ieszcze nieprzyszło. Nieiakie gonitwy nic nieznaczące dotąd zachodziły między przedniemi strażami—Z Ameryką nieprzyszło do porozumienia. Poseł ich Pinkney domaga się zadosyc uczynienia za zniewagę, przez posłow Erskine i Jackson wyrządzoną— Poseł nasz w Szwecyi dotąd bawiący Foster powrócił tu ze Sztokolmu—Negocyacya o wymianę ieńcow ieszcze niezerwała się; i spodziewamy się że doydzie do końca.

BERLIN d 21 lipca. (: Z Berlińskiey Hamb :) Smutny zgon ukochaney Królowey naszey przeraził przywiązanych poddanych. Dnia 25 czerwca wyiechała do oyca swoiego Xcia Meklemburskiego na Strelicu. Dnia 30 wzmogła się gorączka: wychodząca materya przekonała o bytności wrzodu wewnętrznego. Wszystkie srzodki ratunku były daremne. Choroba przemogła lekarstwa. Dnia 19 o godzinie 9tey z rana w obecności króla, królewicza, Xcia pruskiego Wilhelma, na łonie familii swoiey skonała, z powszechną krewnych żałością. Wierni poddani przyięli wiadomość o stracie powszechney matki z nayżywszem uczuciem boleści—Tegoż d. 19 Posłowie, francuzki S. Marsan, i austryacki Wesenburg, iakoteż westfalski Linden ztąd wyiechali, zostawiwszy na mieyscu swoim sekretarzow legacyi Caillard, Comrels i Lascair—Tegoż czasu Monarcha wydał dekret na zerwanie handlu z Ameryką. „ Dla ścisleyszego, wyrażono w tym wyroku, zachowania systemmatu lądowego, dla pewnieyszego ustrżenienia się wszelkiego nadużycia, które dotąd w handlu, mimo rozkazy wydane, wkradało się, król postanowił zgodnie z dworem Imperatorskim zamknąć wszystkie porty państwa pruskiego okrętom amerykańskim bez żadnego wyiątku. Azatym odtąd żaden okręt, należący do obywatela lub poddanego Ameryki, albo też płynący z portow tey Rzczplitey nigdy niema bydź wpuszczony do portow naszych, lecz każdy statek tego narodu, stawaiący u portu pruskiego, bez żadnego względu ma bydź odesłany. To postanowienie ma bydź iak nayściśley zachowane. Każdy sprzeciwiaiący się straci, przez konfiskatę, okręt i towary, a nadto sam z osoby swoiey pociągniony będzie do Sądu po ukaranie. W Berlinie 10 lipca" — Na granicy westfalskiey od Magdeburga zniesione cło od wprowadzenia i wywozu produktow—Do nieszczęść kraiu naszego, należy wielka liczba papierow fałszywych, które pokazały się fabrykowane w Wrocławiu—Okręgi miast, Szczecina, Kistryna, Głogowa, wiele cierpią, musząc utrzymywać liczne w tych miastach osady fr. Pod Memlem pokazał się zbroyny statek ang: iak twierdzą niektórzy iest to wielka fregata. Dowodzący w mieście zgromadził natychmiast woysko i wszystkie stanowiska portowe osadził. Oddział iazdy rozstawiony na brzegu przestrzega bezpieczenstwa mieszkańcow.

Dnia 14 Cesarzowa austryacka zabawiwszy na dworze Saskim w Dreznie i Pilnitz dni 8, wyiechała do Teplitz razem z Xiem Antonim i Xczką Teressą. Król saski z Grafem Marcolini przeprowadzał Cesarzowę do pierwszey poczty. Fryderyk August wysłał do Paryża pułkownika Langenau, iak mówią, w zleceniu ważném—Z Teplitz donoszą pod dniem 16, że tam przyiechał Ludwik Napoleon Król hol. pod imieniem P. Leu. Towarzyszą Monarsze Hollendrzy Bloys i Jever. Twierdzą, że Król zabawi w Czechach aż do końca kąpieli. Z Włoch donoszą, że Senator Lucyan Bonaparte ma przedsięwziąć podróż nieiaką—Król westfalski, powrócił do Cassel d. 11. Jeden regiment westfal: osadził uyście rzeki Elby. Siła westf: wynosi teraz 8 regimentow piechoty liniowey, 1 regiment artyleryi cięzkiey, ieden kirysierow, ieden huzarow, ieden iazdy letkiey, batalion letkiey piechoty, 8 kompanii weteranow i tyleż kompanii departamentowych. Dwór królewski, nieliczące ministrów i dygnitarzow, składa się z 75 urzędnikow; dwór królowey składa się z dam honorowych 12stu—Cesarz austryacki po skończoney kąpieli w Baden ma wyiechać do Styryi. W Węgrzech używaią teraz kukuruzy na mieyscu kawy: obchodzą się z tamtą podobnież iak z tym produktem. W Austryi cieszą się z losu Serbow; prowincya ta, milion ludności maiąca, niepowroci podług wszelkiego podobieństwa pod panowanie tureckie.

RZYM d. 12 lipca (z Frankf Hamb: :) Jak wszystko na swiecie iest odmienne! iak ludzkie układy niestałe! mamy oczewisty dowod w naszem mieście. Niegdy Rzym pierwszem był miastem, dziś iest drugim: kiedyś dawał prawa swiatu, dzis one przyimuie. Przed kilku wiekami cesarze i królowie drżeli przed stolicą apostolską: Watykan rzucał pioruny na państwa. Jakże dzisieysza postać odmienna! Niedawno ieszcze tłumy pielgrzymow i duchownych płynęły z całego chrześciaństwa do Rzymu; dziś drogi okryte zakonnikami xieżmi, którży ztąd powracać muszą do kraiow swoich. Przed kilku czasami swięte procesye odbywały się na placu S. Piotra; dzis na nim widać parady 8 t. żołnierzy zbroynych. Tak iest: wielkość tego swiata ciągle kołem się toczy—Oyciec S. w Sawonie. Kardynał Arcybiskup Genuenski z Paryża przybyły udał się z kardynałem Caselli biskupem Parmy do tego miasta dla oddania czci Piusowi 7 — Konskrypcya w departamentach naszych spokoynie dópełnia się.

Na morzu adryatyckim zaszła bitwa między flotyllą fr: i 2 fregatami ang: pierwsza przymuszona ustępować wpadła na mieliznę i spaloną została od własnych maytkow ażeby niedostała się nieprzyiaciołom; druga straciła 4 szalupy—W Jllyryi kommissye woyskowe rozstrzelać kazały kilku plebanow przekonanych o pobudzenie i sprawowanie rozruchow—Twierdza Corfu scisle iest zamknięta—Z Turcyi przychodzą wiadomości o zapaloney na nowo na piaskach Arabii woynie z Wehabitami. Z powodu Europeyskiey woyny, mówią o wielkich skarbach, iakoby w Stambule zgromadzonych przez 22 Sultanow; z których każdy od Mahometa 2 zdobywcy Konstantynopola miał składać po 40 mil. na nadzwyczayne potrzeby w okolicznościach naynagleyszych. Rozsądni przewidywaną w tey mierze zdobycz maią za marzenie, uważaią za niepodobieństwo wyięcia z cyrkulacyi summ tak ogromnych a bardziey ieszcze dochowania ich w potrzebach ciągłych, w iakich Turcya zostaie od lat 30—Król neap ieszcze nieprzedsięwziął wyprawy—We Florencyi założona będzie synagoga dla izraelitow.

AMSZTERDAM d. 17 lipca. (: z Hamb Zusch :) Dnia 14 lipca w 21szą rocznicę wzięcia Bastylli i początku rewolucyi fr: wiechał tu Arcy podskarbi państwa fr. Lebrun przy paradzie woyska fr: i holl; przy odgłosie dział i okrzykach ludu „ Niech żyie Imperator. Ministerium, Rada stanu, Zgromadzenie prawodawcze, Kollegia, gwardya, i regimenta polowe, wykonały przed Xciem Placencyi przysięgę

wierności Imperatorowi Napoleonowi. Woysko holl: wzięło kokardę trzykolorową fr: i pomieszało się z żołnierzem fr. Spokoyność i porządek w niczymbynaymniey nienaruszone. Woyska hol. fr. w tém mieście teraz nayduiące się wynoszą blisko 15 t. ludzi: wszyscy maią kwatery u obywateli. Papiery nieco spadły z ceny, do którey były podniosły się. Królewicz nasz W. Xże Bergu wyiechał do Paryża, przeprowadzony od G. Lauriston adiutanta Napoleonowego. Królewska menażerya przenosi się ztąd do Paryża. Głoszą że Imperator ziedzie do miasta naszego przy końcu tego miesiąca lub na początku przyszłego. Radzca stanu Hauterive z Paryża tu przyiechał. Temi dniami wysłano ztąd gońca do S. Petersburga. Główna kwatera woyska fr: w Frankfurcie teraz będąca ma bydź przeniesiona do naszego kraiu.

KOPPENHAGA d. 14 lipca. (Ham: Zusch: Berlin:) Blisko następuiący seym walny szwedzki zwraca uwagę powszechną. Mianowicie lud Sztokolmski, zaięty przedmiotem obrad seymowych i przyszłego wyboru, zdaie się zapominac swoiey zawziętości, z iaką rozpoczoł rewolucyyne sceny. Nadto ustanowiona kommissia na dośledzenie winnych zaspokoiła zupełnie rozhukane umysły pospólstwa: każdy spodziewa się wiedzieć z pewnością kto winien a kto wolny od podeyrzenia. G. Silversparre, za obeyście się w ostatnim rozruchu d. 20 czerwca, aresztowany poszedł do więzienia. O nim pisma publiczne, pisały że wszedł z pospolstwem do domu gdzie Graf Fersen był schronił się, i że on iego wyprowadził pod tytulem obrony. Także przytrzymany iest ieden służący, który pisma podżegaiące do buntu rozrzucał. Kommissia nic iescze nieodkryła;dotąd FabianFersen,Siostra iego Ewa i Grafini Piper niebyli słuchani. Nikt do tego czasu niepodał się do nadgrody ogłoszoney dla oskarżyciela.Zaden nieuczynił naymniey szego doniesienia o zbrodni. Pogrzeb Królewicza w tych dniach ma się odprawić. Po tym Król wyiedzie do Orebro na zagaienie Seymu. Ciekawy iest wybor następcy tronu. Różne są domysły i opinie, lecz niema nic pewnego. Zdaie się iednak iż uwaga posłow na seym iadących, zwraca się na 2 sąsiadow; i niebyłoby rzeczą dziwną, gdyby klęski, w ciągu ostatnich lat, z iedney strony zdarzone, przyłożyły się do zagładzenia śladów obelg, przed kilku wiekami z drugiey strony zadanych. Adiutant ś. p. Królewicza Karoła Augusta Podpól: Holst bardzo spiesznie pobiegł gońcem ze Sztokolmu do Paryża. Przeciwnie z tey ostatniey stolicy G. Wrede tędy przeiechał do pierwszey — Dwór nasz wysłał dwuch gońcow gabinetowych iednego do Sztokolmu drugiego do Paryża. Po słowa szwedzka Hrabina Oxestierna tu przybyła.

Flotta kupiecka ang. od 150 żaglow pod zasłoną 2 okrętow liniowych i kilku fregat przez Zund przeszła. Na brzegach Jutlandyi nieprzyiaciele zabrali 2 lugry nasze. Flotylla nasza na Elbie przepędziła dwa brygi angielskie, które zamykały uyście pomieynioney rzeki. Jeden korsarz duński zabrał w tegoroczném krążeniu 8 okrętow nieprzyiacielskich; właściciele, którzy dali po 18 talerow na uzbroienie tego statku dostaną po 1000 talerow. Xże Haski Fryderyk przybył do Fryderychsburga — Z rapportow o zasczepieniu ospy krowiey wyiaśnia się że w ostatnich latach wakcynowano 122357 osob. Król ogłosić kazał z pochwałą imiona lekarzow, którzy spełnili tę posługę dla dobra ludzkości. W Bawaryi rząd rozkazał koniecznie wakcynować dzieci niedopusczaiąc ospy naturalney. Lekarze, policya i duchowni powinni przestrzegać ażeby każde dziecie nowo narodzone w pomyślney porze było wakcynowane. Gdzie indziey w Niemczech duchowni z ambon zalecaią ten środek ratowania dzieci przekonywaiąc rodzicow o zbawienném dobrodzieystwie wynalazku Jennera. Spodziewać się należy iż z czasem ospa naturalna wytępiona zaginie.

WARSZAWA d. 28 lipca. (z Warszaw: Pozn:) Fryderyk August wyrokiem d. 20 czerwca mianował Radzcow prefekturalnych w departamencie Krakowskim, J. Wielopolskiego, W. Linowskiego, K. Wielowskiego; w departamencie Radomskim, J. Boskiego, K. Bystrzanowskiego, Kołdowskiego, i T. Kosickiego; w departamencie Lubelskim, Owidzkiego, S. Estkę, Kamienieckiego, M. Karasia; w departamencie Siedleckim F. Jasieńskiego L. Buynę, A. Lęskiego, F. Obninskiego. Po wszystkich 40 powiatach przyłączoney Gallicyi mianowani podprefekci obięli swoie urzędy. Po departamentach ustanowieni są Nadlesni dla administrowania lasow narodowych.

Towarzystwo Warszawskie przyiacioł,nauk przykładaiąc się do ulepszenia ekonomiki kraiowey, ogłosiło nadgrody w medalach złotych dla podaiących naylepszy proiekt budowy włościańskiey, w każdym względzie naywygodnieyszey. Na to wezwanie odebrało 8 rozpraw, dosyc doskonałych w pewnych częściach. Z tych uformowało oguł i podało go ku publiczney wiadomości, iako naylepiey przystosowany do kraiu i potrzeb włościańskich. Budowa z cegły tak nazwaney, Surowki kolczystey, zalecona iest z trwałości, tanności, ciepła, bezpieczeństwa od ognia i szczurow, iakoteż z łatwey roboty. Cegła ta wyrabia się z gliny każdego rodzaiu, zmieszaney z igłami sosnowemi, iodłowemi albo swierkowemi, i dla tego nazywa się kolczystą; a że niewypala się ale tylko wysusza się na słońcu wietrze przeto nazwana Surowką. Robi się ona według upodobania w każdey formie kwadratowey, klinowey, i kątney za pomocą bardzo prostego narzędzia, którego opisanie poźniey dane będzie. Wieśniak łatwo może we 2 godziny tey Surowki tyle wyrzucić, ile strycharz przez dzień cały. Trwałość takiey budowy powleczoney wapném porównana iest blizko do gmachow z cegły. Z pomiędzy duchow, za naystosownieyszy i naywygodnieyszy dla budowy włościańskiey osądzono glino słomianny. Modele surowki iakoteż sposob robienia dachow glino-słomianych będą opisane pózniey — Rozciągaiąc daley troskliwość o dobro kraiowe, Towarzystwo zadało do rozwiązania pytanie dla czego w Polszcze bywały tak częste zarazy na bydło, i iakie srzodki zapobieżenia temu nieszczęściu? Z rozpraw odebranych uformowało oguł okazuiący że niewygody są przyczyną pomorku, że naypierwszém srzodkiem utrzymania obory iest dobry pokarm, i napoy: wygodne suche i ciepłe staynie, pózniey sze wypędzanie w pole na wiosnę a wczesniey sze zamykanie w iesieni. Za lekarstwo przeciwko szerzącey się zarazie podano odosobnienie całkowite trzody, ażeby zaraza niedoszła ani paszą ani wodą ani iakimkolwiek innym sposobem.

Za pozwoleniem Cenzury Wileń: — W Drukarni Kuryera Litt: